



מיומנו של הפולני תדאוש פנקיייוויץ' על סגירתו של גטו קרקוב

ב- 3 במרס 1941 התפרסמה ב"קראקאואר צייטונג" פקודת מושל אזור קרקוב, וקטר, על הקמת רובע יהודי. הפקודה נומקה בטעמי בריאות וביטחון... בפקודה נאמר שעד 20 במרס 1941 חייבים כל ה"ארים" לעזוב את השטח המיועד לגטו, והיהודים מקרקוב (15,000 איש שנתרו מתוך 80,000) יתפסו את הדירות הפנויות...

התחילה נדידת עמים. מאור הבוקר עד שעות הערב המאוחרות, לאורך רחובות העיר, נסחבו עגלות רהיטים, עגלות משא, עגלות איכרים ועגלות יד, כשהן מעבירות רכוש למקום המגורים החדש. הדירות המתקבלות על הדעת נתפסו מהר, וכל הקודם – זוכה.

כל יום דומה היה למשנהו. אותן הקובלנות, אותו הקצב המטורף, אותו הרעש, אותן הצעקות ואותו הבכי; אנשים התעלפו מרוב עייפות, אחדים סחבו בעצמם עגלות עמוסות חפצים, אפילו מרחובות מרוחקים. פני רחובות קז'ימייז' השתנו מיום ליום. אופייה של השכונה שקנתה לעצמה ייחוד במשך מאות שנים, נעלם במהירות. משפחות שלא עקרו מכאן במשך דורות עזבו עכשיו; נסגרו חנויות, מסעדות, בתי כנסת, שמאות שנים של קיום הטביעו עליהם חותם עמוק. נעלמו כלא היו התמונות המיוחדות לרחובות קז'ימייז' העתיקה; שוב אין רואים בהם יהודים בבגדים שחורים, במגבעות לבד, בכיפות ראש, בכובעי פרוות שועל, יהודים בעלי זקנים ופאות, המשוחחים בקרנות רחוב, המטיילים והמדברים בתנועות ידיים. נעלמו לאי שם חבורות הילדים הרעשנים, בלבושם הדל, שקיפצו בסמטאות הצרות, ... שוב אי אפשר לקנות כמקודם סחורות ברחוב; בעלי החנויות אינם עומדים עוד בפתחי בתי העסק שלהם. הכול נסגר.

מקור: תדאוש פנקיייוויץ', בית מרקחת בגטו קרקוב, יד ושם, ירושלים, 1985, עמ' 1-2